

RØST SJØMAT AS

8064 Røst

Saksbehandler:

Oddlaug Ellen Knutsen

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Røst Sjømat AS Kontrollnummer: 2021.123.I.SFNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Geir Børre Johansen

Fra Statsforvalteren i Nordland:

Oddlaug Ellen Knutsen

Andre deltagere fra virksomheten:

Sofie Arctander

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Nordland:

Espen Olaf Henriksen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Røst Sjømat AS den 20.05.2021. På grunn av koronapandemien ble inspeksjonen gjennomført som videomøte. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Nordland avdekket 4 avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten har ikke installert renseanlegg og utslippsledning i samsvar med kravene i forurensningsforskriften kapittel 26.
- Virksomheten har mangler i sitt systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid med hensyn til ytre miljø.
- Virksomhetens kan ikke vise til skriftlige rutiner for farlig avfall som ivaretar avfallsforskriftens krav om dokumentasjon av levering, dere har heller ikke en oversikt over hva som leveres jf. manglende kartlegging av farlig avfall.
- Virksomheten har ikke en avfallsplan for håndtering av avfall som leveres fra båtene som anløper kaianlegget til Røst sjømat AS.

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

27. mai 2021	Oddlaug Ellen Knutsen	Espen Olaf Henriksen
dato	kontrollør	seniorrådgiver

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Røst kommune

Vedlegg:

- Veiledning til fiskeforedlingsbedrifter som vurderer å søke unntak fra krav til rensing og utslippsledning
- Standardbrev «Havneoversikt og avfallsplan for kaier tilknyttet deres virksomhet»
  - Vedlegg til forurensningsforskriften med krav til avfallsplan for havn
  - Sjekkliste avfallsplan for havn

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: RØST SJØMAT AS	
Organisasjonsnr.: 978692370	Eies av: 978688292
Bransjenr. (NACE-kode): 10.201 - Produksjon av saltfisk, tørrfisk og klippfisk	

Kontrollert enhet

Navn: Røst Sjømat AS	Anleggsnr.: 1856.0014.01
Kommune: Røst	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Fiskeforedling	
Tillatelse gitt:	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Røst Sjømat AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Røst Sjømat AS innen 10. august 2021 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 25. mars 2021. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Røst Sjømat AS bli ilagt et gebyr på kr 13 500,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har ikke installert renseanlegg og utslippsledning i samsvar med kravene i forurensningsforskriften kapittel 26.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften kapittel 26 forurensning fra fiskeforedlingsbedrifter, §§ 26-3 og 26-4

Kommentarer:

Virksomheten etablerte seg i 1997 i et eldre fiskebruk. Hovedparten av produksjonen skjer i vintersesongen (feb-april) og aktivitetene er i hovedsak mottak av rund fisk (2-3 000 tonn/år) som flekkes, saltes og henges. Det er oppgitt produksjon av saltfisk og ferskfisk for 2018 med hhv 400 og 1100 tonn.

Vi har i brev av 15. juli 2020 avklart at virksomheten ikke er omfattet av EUs direktiv for industriutslipp (IED), og det er derfor ikke nødvendig for virksomheten å søke egen tillatelse:

«På spørsmål om produksjonskapasitet, har dere svart at denne ligger på ca. 80 tonn ferdig vare per døgn, det vil si når dere henger fisk. Det er tidligere sagt at virksomheter med en produksjonskapasitet på over 75 tonn ferdig vare per døgn må søke Fylkesmannen om tillatelse i samsvar med IED-direktivet. Hengt fisk er ikke ferdig vare før den er tørket, tatt ned og pakket, og produsert vare per dag midles for sesongen (ca 120 dager). Dere trenger derfor ikke søke en særskilt IED-tillatelse, siden dere mest sannsynlig er under grensen for dette.»

Dersom produksjonskapasiteten er lavere enn 75 tonn ferdig produkt per døgn, vil anlegget være regulert i etter forurensningsforskriften kapittel 26 som stort anlegg (råstoffmottak $\geq$ 1000 tonn/år).

Virksomheten har ingen rensing av sitt prosessavløpsvann før det slippes ut gjennom utslippsrør under kai. Utslippspunktene er dykket og dyp er ca. 4,5 meter. Ved mottak av fisk lempes fisken i kar som tømmes over rist på kaia. Fisken transporteres deretter i kar inn i anlegget for sløyning. Ved sløyelinja sorteres lever, rogn, isel (melke) og torskemager ut som salgbare produkter. Tarmer og galle sorteres ut for levering til ensilasje. Noe rester og spill havner likevel på gulvet. Dette spillet spyles ned i sluk og føres til utslipp gjennom utslippsledningen. Det er en slamtank montert under kai, som vannet fra fileteringsområdet havner i. Tanken tømmes av og til.

Ifølge forurensningsforskriften § 26 skal prosessavløpsvann fra store virksomheter (forbruk $\geq$ 1000 t råstoff/år) passere sil med spalteåpning $\leq$ 1 mm og ha utslippspunkt som ligger minimum 10 meter under havoverflaten ved laveste vannstand. Med prosessavløpsvann menes spylevann, rengjøringsvann, transportvann, blodvann, slaktevann eller vann som har vært i direkte kontakt med råstoff, produkt eller avfall, eller som er tilført forurensende komponenter fra andre kilder.

Kravene oppfylles ikke av virksomheten, da prosessavløpsvannet ikke passerer sil. Utslippspunktet ligger ikke dypt nok til å tilfredsstille kravet på minimum 10 m under laveste lavvann.

Det ble på tilsynet diskutert mulighet for unntak av kravene, blant annet med bakgrunn i at det er langgrunt. Vi har derfor lagt ved et skriv om mulighetene for å søke om dispensasjon.

Det ble gjennomført brevtilsyn i 2019 av fiskebruka på Røst (ref tilsyn 2019.001.A.FMNO), og dere svarte da som nå at krava til utslipp som ligger i forurensningsforskriftens kapittel 26 ikke var innfridd. Dere må forholde dere til disse kravene og enten iverksette tiltak eller søke unntak. En søknad om unntak må begrunnes, slik det er beskrevet i veiledninga som ligger

lagt ved dette brevet. Statsforvalteren kan bruke tvangsmulkt som et økonomisk virkemiddel for at tiltak etter loven skal skje. Tvangsmulkten blir i så fall satt til innbetaling etter en frist som skal angi når tiltak er ferdig gjennomført.

Avvik 2

Virksomheten har mangler i sitt systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid med hensyn til ytre miljø.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd pkt. 6 og 7.

Kommentarer:

Det fremgår av forskriften at virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Virksomheten oppgir at de har gjennomført risikovurderinger når det gjelder fare for skader mv. på personell og arbeidstakere. Virksomheten har derimot ikke gjennomført en systematisk risikovurdering av fare for skade på ytre miljø, herunder ikke gjennomført en systematisk kartlegging av hvilke fraksjoner farlig avfall som oppstår i virksomheten.

Virksomhetens rutiner for lagring, levering og deklarerings av farlig avfall mangler, og sikrer ikke at alle typer farlig lagres, merkes, leveres og deklarerer i henhold til kravene i forskriften.

Dere har etter tilsynet sendt inn dokumentasjon som ivaretar disse pliktene i epost datert 1. juni 2021. Dokumentasjon er en nylaget instruks for håndtering av farlig avfall, og vi tenker at denne sikrer pliktene om håndtering av farlig avfall på en god måte. Denne delen av avviket er å anse om lukket, selv om det står oppført i rapporten. Innspill fra oss på prosedyren: det kan lette arbeidet med å skrive deklarasjoner/levering farlig avfall hvis dere setter på EAL koder på de avfallstypene dere har listet opp som mest aktuelle.

Dere må fremdeles sende inn informasjon til oss om hvordan dere jobber med kartlegging og risikovurdering av ytre miljø på en systematisk måte.

Dere vil få en samlet tilbakemelding om lukking av avvik etter at dere har besvart alle avvikene i rapporten.

Avvik 3

Virksomhetens kan ikke vise til skriftlige rutiner for farlig avfall som ivaretar avfallsforskriftens krav om dokumentasjon av levering, dere har heller ikke en oversikt over hva som leveres jf. manglende kartlegging av farlig avfall.

Avvik fra:

Avfallsforskriften § 11-12 **Virksomhetenes deklarasjonsplikt om avfallens innhold**

Virksomhet som leverer farlig avfall skal gi tilstrekkelige opplysninger om avfallets opprinnelse, innhold og egenskaper, slik at den videre håndteringen av avfallet kan skje på en forsvarlig måte.

Kommentarer:

Virksomheten kan ikke dokumentere levering gjennom deklarasjonssystemet for farlig avfall. Deklarasjonssystemet sikrer videre håndtering av avfallet frem til sluttbehandling.

Farlig avfall er avfall som på grunn av fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr ikke kan håndteres sammen med vanlig forbruksavfall. Farlig avfall skal håndteres forsvarlig og det skal gjennomføres tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr. Ulike typer farlig avfall skal ikke sammenblandes (§ 11-5). Videre er det en årlig leveringsplikt på alt farlig avfall dersom virksomheten produserer over 1 kg farlig avfall per år (§ 11-8). Ved levering av farlig avfall skal dette deklarerer (§11-12).

Dette innebærer at farlig avfall i påvente av levering skal være tydelig merket med type farlig avfall og merkes med avfallsnummer i samsvar med avfallsforskriftens kapittel 11, vedlegg 1- Den europeiske avfallslisten (EAL). Avfallet må lagres/oppbevares slik at det er utilgjengelig for uvedkommende, og det må være mulig å oppdage søl og spill, samt å samle dette opp.

Veiledning om hvordan man oppretter bruker i systemet for avfallsdeklarerer er tilgjengelig på www.avfallsdeklarerer.no/Veileder.

Dere har etter tilsynet sendt inn dokumentasjon som ivaretar disse pliktene i epost datert 1. juni 2021.

Dokumentasjon er en nylaget instruks for håndtering av farlig avfall, og vi tenker at denne sikrer pliktene om håndtering av farlig avfall på en god måte. Denne delen av avviket er å anse om lukket, selv om det står oppført i rapporten. **Rapporten gjenspeiler det som var status på tilsynstidspunktet.** Innspill fra oss på prosedyren: det kan lette arbeidet med å skrive deklarasjoner/levering farlig avfall hvis dere setter på EAL koder på de avfallstypene dere har listet opp som mest aktuelle.

Dere vil få en samlet tilbakemelding om lukking av avvik etter at dere har besvart alle avvikene i rapporten.

Avvik 4

Virksomheten har ikke en avfallsplan for håndtering av avfall som leveres fra båtene som anløper kaianlegget til Røst sjømat AS.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften kap. 20 Levering og mottak av avfall og lasterester fra skip, § 20-6

Kommentarer:

Dere oppgir at båter som har behov for levering bruker store dunker som er satt 10 meter fra kai, og at det også finnes mottak ved kommunal liggekai. Det leveres for det meste husholdningsavfall.

Ifølge forurensningsforskriften § 20-5 har dere plikt til å etablere mottaksordninger for avfall som tilsvarer de ordinære behov har når båtene legger til kai. I tillegg har dere plikt etter § 20-6 til å lage en skriftlig avfallsplan for mottak og håndtering av avfallet som dere tar imot fra båter som legger til kai. Kravene til hva denne planen må inneholde, er listet opp i vedlegg 1 til forurensningsforskriften kapittel 20. Planen skal sendes inn til Fylkesmannen for godkjenning. Planen må sendes inn regelmessig for ny godkjenning hvert tredje år for å sikre at planen alltid gjenspeiler de faktiske forhold når det gjelder leveringsbehov og leveringstilbud.

Dersom kommunen lager en avfallsplan som inkluderer deres kaianlegg vil det ikke være behov for at dere har egen avfallsplan. Vi har foreløpig ikke mottatt en avfallsplan fra Røst kommune.

Vi har lagt ved en kopi av et standardbrev som gir litt utfyllende informasjon om kravet om avfallsplan for kaianlegg og havner (se vedlegg «Havneoversikt og avfallsplan for kaier tilknyttet deres virksomhet»).

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)